

SHADOW GAME

Spreekers: regisseurs Eefje Blankevoort & Els van Driel en hoofdpersoon Mohammed al Khalefa

Over Shadow Game

Shadow Game is een transmediaproject over jonge alleenreizende vluchtelingen van Eefje Blankevoort en Els van Driel (eerdere documentaireprojecten o.a. *De Asielzoekmachine*, *De Deal*), gemaakt in nauwe samenwerking met journalist Zuhoor al Qaisi. Het project bestaat uit een lange documentaire (90 min), een serie korte follow-up docu's (30 min), een impact campagne, adventure game en een multimedia serie / tentoonstelling in samenwerking met Cigdem Yuksel. Ook maakten we i.s.m een collectief van Europese onderzoeksjournalisten olv Lighthouse reports een reportage voor Pointer over de gemaskerde mannen aan de Kroatische grens.

De documentaire Shadow Game is hier te zien

<https://www.2doc.nl/documentaires/series/2doc/2021/shadow-game.html>

De uitzending bij Pointer is hier terug te zien.

<https://pointer.kro-ncrv.nl/het-schaduwleger-van-europa>

Meer informatie, zoals het manifest 'Bescherm kinderen op de vlucht' vindt u op:

shadowgame.eu

Eefje Blankevoort (regisseur Shadow Game)

Asiel aanvragen is nog altijd een recht. Maar wie asiel in Europa wil aanvragen, is gedwongen een spel te spelen. 'De truck game, de train game, de boat game,' noemt de 15-jarige Afghaanse Sajid de 'games' die hij heeft moeten doen op zijn zoektocht naar bescherming in Europa. En vooral de 'walking game': heel veel lopen.

De grens oversteken, 'The Game', zoals jonge vluchtelingen het noemen, is steeds moeilijker en gevaarlijker geworden. Het is een vuil spel, waarbij Europese lidstaten zich niet aan de regels houden. Kinderen op de vlucht worden op hun reis naar en door Europa tegengewerkt op verschillende fronten: van verkeerde leeftijd registratie, gebrek aan informatie en medische zorg tot illegale en gewelddadige 'pushbacks'.

De afgelopen vier jaar volgden Els van Driel en ik voor onze documentaire *Shadow Game* een tiental alleenreizende gevluchte tieners op hun tocht door Europa. We waren verbijsterd over wat ze allemaal moeten doorstaan in hun zoektocht naar veiligheid.

De 15 jarige Sajid werd op zijn tocht door Europa zo'n 20 keer slachtoffer van pushbacks. Aan de Turks-Griekse grens, op de grens van Noord-Macedonië en Servië, de grens van Servië en Bosnië-Herzegovina en heel vaak in Kroatië. Asiel aanvragen kon niet: 'we don't want you here', kreeg hij te horen.

De 17 jarige Mustafa uit Irak werd door 14 gemaskerde Kroatische grenswachten in elkaar geslagen. Ze braken zijn arm en martelden hem met elektrische schokken. Ook Mohammed heeft al deze schendingen van kinderrechten meegemaakt. Wij ontmoetten hem ruim 3 jaar geleden in Bosnië-Herzegovina. Hij was toen 14 jaar.

Mohammed Al Khalefa

Ik ben Mohammed Al Khalefa, ik kom uit Syrië. Ik woon nu twee jaar samen met mijn broer in Rotterdam, ga naar 4 MAVO en werk als vakkenvuller bij de Dirk van den Broek. Toen ik zonder ouders vluchtte uit Syrië was ik 14 jaar. Ik kreeg asiel in Nederland. Maar om die bescherming te krijgen moest ik eerst een verschrikkelijke tocht maken.

Vooraf het deel van Bosnië door Kroatië. Daar zijn we gedwongen een voettocht van 15 dagen te maken. door de bergen, met wilde dieren. Ik ben twee keer bijna dood gegaan toen ik werd meegesleurd door een rivier.

De politie in Kroatië is heel erg. Ik heb het zeven keer geprobeerd, allemaal in 2019. Zes keer hebben zij mij gepushbacked.

De eerste twee keer was het gewone Kroatische politie. Ze dwongen ons terug naar Bosnië, maar ze gaven wel onze spullen terug.

Tijdens de derde poging waren we vanuit Bihac vertrokken. We waren al 15 dagen onderweg toen we werden opgepakt. Dit was geen normale politie. Deze politie was helemaal in het zwart. Ze schenen expres met een lamp in onze ogen zodat we niets zagen.

De mannen zagen er heel groot en eng uit. Ze deden heel lelijk tegen ons, we moesten op de grond liggen en naar beneden kijken. Ze hadden een wapenstok, geweren en tasers. Ze hadden bivakmutsen op. Ze schreeuwden tegen mij: jij bent niet 14, je bent 20!

Ze trokken ons aan onze jassen in de auto en zetten de airconditioning extra koud. Terwijl het buiten vroom. We waren bijna bevroren door de kou. Ze reden expres heel ruw en slingerend waardoor we misselijk werden. Ze brachten ons naar een gevangenis in Zagreb. We moesten daar de hele nacht blijven. De volgende dag werden we naar de grens van Bosnië gebracht. Ze hebben mijn telefoon afgepakt en kapot gemaakt. Ze hebben ons geld en powerbank gestolen. Waarom doen ze dat?

Een andere keer moesten we zelfs onze kleding uitdoen: ze gingen controleren of we telefoons of geld hadden. We moesten helemaal bloot, ook onze onderbroek moest uit.

Een andere keer hebben ze ons in een mijnenveld gestuurd. Iedereen weet dat dat heel gevaarlijk is. Wilden ze dat we dood gingen?

Ook richtte de politie een keer hun geweer op ons en schoot toen tweemaal in de lucht. Dat was heel erg eng. Ik dacht dat we dood zouden gaan.

Wat ik heb meegemaakt vind ik niet normaal. Ik was veertien jaar, een kind. In Syrië ben ik gevlucht voor de oorlog. Mijn stad Deir ez-Zor is helemaal kapot gebombardeerd, ik kon niet meer naar school.

Ik moest vluchten om bescherming te vinden. Daarom kwam ik naar Europa. Ik heb veel nachtmerries over de reis, vooral over de politie.

Ik wil graag weten: waarom doen jullie deze pushbacks? Waarom beschermen jullie kinderen op de vlucht niet?

Els van Driel (regisseur Shadow Game)

Het zijn geen incidenten, geen vage getuigenissen van kinderen. Het geweld aan onze grenzen is structureel.

Samen met een team van Europese onderzoeksjournalisten, slaagden we er afgelopen zomer in de gemaskerde mannen in Kroatië, Griekenland en Roemenië te filmen. Voor het eerst hadden we *visueel* bewijs dat ze dit doen. En we vonden bewijs dat dit schaduwleger wordt gefinancierd door de EU. Het kwam begin oktober in heel Europa in de media. In Nederland publiceerden we dit bij Pointer op tv.

Er is al lange tijd overweldigend bewijs voor de pushbacks. De vraag is: hoe gaan we deze illegale pushbacks stoppen?

Hoe waarborgen we bijvoorbeeld onafhankelijke monitoring mechanismen?

We hebben met eigen ogen gezien hoe sinds de EU-Turkije deal in 2016 de grenzen verder dicht gingen en het grensgeweld toenam. Nederland is hier - als mede architect van die deal mede verantwoordelijk voor.

Premier Rutte stond in november nog op een persconferentie *naast* de Griekse premier Mitsotakis, de Turkije deal te verdedigen en het recht van Europa's grenslanden om de buitengrenzen te beschermen. Hij steunt het Griekse beleid. *Wetende* van de pushbacks. *Wetende* van de grove mensenrechtenschendingen.

En dus vragen wij aan de leden van de Commissie Justitie en Veiligheid:

Hoe gaan jullie ervoor zorgen dat onze mensen- en kinderrechtenverdragen weer worden nageleefd?